

اصول علم اقتصاد (۱)

(اقتصاد خرد - همراه با سؤالات چهارگزینه‌ای)

مؤلفین:

محمد قجر

(مؤلف و مدرس دانشگاه)

مهرداد بنداری

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)

مریم همتی

سرشناسه : فجر ، محمد ، ۱۳۵۱
 عنوان و نام پدیدآور : اصول علم اقتصاد (۱): (اقتصاد خرد- همراه با سوالات چهارگزینه ای)/مؤلفین محمد فجر ، مهرداد بنداری ، مریم همتی
 مشخصات نشر : تهران : هوشمند تدبیر ، ۱۳۹۱ .
 مشخصات ظاهری : ۱۸۴ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۵۸-۵-۴ ریال ، ۱۰۰۰۰۰
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : یادداشت
 یادداشت : کتابنامه
 عنوان دیگر : (اقتصاد خرد - همراه با سوالات چهارگزینه ای)
 موضوع : اقتصاد خرد - آزمونها و تمرینها (عالی)
 موضوع : اقتصاد خرد - راهنمای آموزشی (عالی)
 شناسه افزوده : بنداری ، مهرداد ، ۱۳۴۴ .
 شناسه افزوده : همتی ، مریم ، ۱۳۵۶ .
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۲۷ ق ۲۷ ۱۸۰ HB
 رده بندی دیوی : ۳۳۸/۵۰۷۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۱۰۹۷۱۳

نام کتاب	: اصول علم اقتصاد (۱) (اقتصاد خرد- همراه با پرسش های چهار گزینه ای)
مؤلفین	: محمد فجر - مهرداد بنداری - مریم همتی
ناشر	: هوشمند تدبیر
مدیر اجرایی	: گشتاسب آتشبند - هادی حصارى
ویراستار علمی	: فهیمه حسنوی - محمد رضا بختیاری
گرافیک و صفحه آرایی	: مریم قلیچ خانی - عهدیه پیری
چاپ اول	: هوشمند تدبیر - ۱۳۹۲
تیراژ	: ۱۰۰۰ جلد
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۵۸-۵-۴
قیمت	: ۱۰۰۰۰۰ ریال

h
 انتشارات هوشمند تدبیر

Hooshmand.tadbir@yahoo.com

نشانی مرکز بخش : تهران بلوار آفریقا - بلوار صبا - پلاک ۴۲ واحد ۳۳

تلفکس ۱۲-۲۲۶۵۶۷۱۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به ناشر می باشد

تقدیم به:

گنجینه‌های محبت؛

خواهران و برادران عزیزم.

فهرست مطالب

عنوان
پیشگفتار
مقدمه

صفحه

۱۱	مقدمه‌ای بر علم اقتصاد
۱۲	سابقه‌ی علم اقتصاد
۱۲	چرا علم اقتصاد را می‌آموزیم
۱۴	بازارهای کارآمد
۱۵	اقتصاد خرد و اقتصاد کلان
۱۵	اقتصاد خرد
۱۵	اقتصاد کلان
۱۵	تفاوت اقتصاد خرد و کلان
۱۵	نظریه‌ها و مدل‌ها
۱۶	تقسیم‌بندی اقتصاد از زاویه‌ی دیگر
۱۷	منحنی امکانات تولید یا منحنی تبدیل
۱۷	تعریف منحنی امکانات تولید
۲۰	سیستم‌های اقتصادی
۲۰	تعریف سیستم اقتصادی
۲۱	دلایل لزوم مداخله دولت در اقتصاد
۲۲	گردش فعالیت‌های اقتصادی
۲۳	مفاهیم اقتصادی
۲۴	نکات کلیدی
۲۶	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل اول
۳۱	تقاضا
۳۸	عرضه
۴۲	مثال
۴۳	تعادل
۴۳	تعریف بازار
۴۵	تعادل در بازار و یافتن قیمت و مقدار تعادل
۴۸	چند ویژگی و کاربرد مکانیسم قیمت
۵۱	نکات کلیدی
۵۲	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دوم

« فصل سوم، کشش »

۵۹	مقدمه‌ای در مورد بحث کشش
۶۰	تعریف کشش
۶۰	کشش قیمتی تقاضا
۶۲	کشش کمائی
۶۴	کشش نقطه‌ای
۶۶	عوامل مؤثر در کشش قیمتی تقاضا
۶۷	ارتباط بین کشش قیمتی تقاضا و درآمد کل
۶۸	ارتباط بین درآمد کل، درآمد نهایی، کشش قیمتی تقاضا و قیمت کالا
۷۰	کشش قیمتی عرضه
۷۱	حالات مختلف کشش پذیری عرضه
۷۳	ارتباط بین کشش قیمتی عرضه یا تقاضا و شیب منحنی عرضه یا تقاضا
۷۴	عوامل مؤثر در کشش قیمتی عرضه
۷۴	کشش متقاطع تقاضا (ارتباطی یا ضربدری)
۷۵	تعریف کالای جانشین
۷۵	تعریف کالای مکمل
۷۶	تعریف کالای مستقل
۷۷	کشش درآمدی تقاضا
۷۸	کالای گیفن
۷۹	منحنی انگل
۷۹	تشخیص نوع کالا از روی نمودار انگل
۸۲	نکات کلیدی
۸۴	سؤالات چهار گزینه‌ای فصل سوم

« فصل چهارم، تئوری رفتار مصرف کننده و مطلوبیت »

۹۱	بررسی رفتار مصرف کننده براساس مطلوبیت
۹۲	نظریه رفتار مصرف کننده
۹۲	رفتار عقلایی (منطقی)
۹۳	مطلوبیت کل
۹۳	مطلوبیت نهایی
۹۴	رابطه بین مطلوبیت کل و مطلوبیت نهایی
۹۵	تخصیص درآمد برای حداکثر کردن مطلوبیت
۹۶	نزولی بودن مطلوبیت نهایی و شیب منحنی تقاضا
۹۶	منحنی‌های بی تفاوتی
۹۷	تعریف منحنی بی تفاوتی
۹۸	خصوصیات منحنی بی تفاوتی
۱۰۰	نرخ نهایی جانشینی

مثال.....	۱۰۱
خط بودجه.....	۱۰۱
نقاط پیرامون خط بودجه.....	۱۰۳
تعادل مصرف کننده با استفاده از خط بودجه و منحنی بی تفاوتی.....	۱۰۵
استخراج منحنی تقاضا با استفاده از منحنی های بی تفاوتی و خط بودجه.....	۱۰۷
استخراج منحنی درآمد- مصرف.....	۱۰۷
استخراج منحنی قیمت- مصرف.....	۱۰۹
استخراج منحنی تقاضا از منحنی P.C.C.....	۱۱۰
اثر جانشینی و اثر درآمدی.....	۱۱۱
نکات کلیدی.....	۱۱۳
سؤالات چهار گزینه ای فصل چهارم.....	۱۱۵

فصل پنجم: تولید

تئوری رفتار تولید کننده.....	۱۲۳
تعریف تولید.....	۱۲۳
نظریه تولید.....	۱۲۴
تولید با یک عامل متغیر.....	۱۲۴
تابع تولید.....	۱۲۴
تکنیک تولید.....	۱۲۴
دوره های اقتصادی تولید.....	۱۲۴
تعریف تابع تولید.....	۱۲۴
تولید کل.....	۱۲۶
تولید متوسط.....	۱۲۶
تولید نهایی.....	۱۲۶
بررسی سه مرحله تولید و مشخص کردن منطقه اقتصادی.....	۱۲۹
قانون بازده نزولی.....	۱۲۹
منحنی بی تفاوتی یکسان.....	۱۳۰
نرخ نهایی تکنیکی (فنی- جانشینی).....	۱۳۱
تعادل تولید کننده با استفاده از منحنی تولید یکسان و خط هزینه یکسان.....	۱۳۲
مسیر توسعه.....	۱۳۳
بازدهی نسبت به مقیاس.....	۱۳۴
نکات کلیدی.....	۱۳۵
سؤالات چهار گزینه ای فصل پنجم.....	۱۳۷

فصل ششم: هزینه ها

هزینه های تولید.....	۱۴۳
هزینه های آشکار.....	۱۴۴
هزینه های غیر آشکار.....	۱۴۴

۱۴۴	تقسیم‌بندی هزینه‌ها از لحاظ زمان
۱۴۵	هزینه‌های کل و کوتاه‌مدت
۱۴۵	هزینه‌های ثابت کل
۱۴۵	هزینه‌های متغیر کل
۱۴۶	کل هزینه
۱۴۶	هزینه‌های هر واحد در کوتاه‌مدت
۱۴۶	هزینه‌های متوسط ثابت
۱۴۷	هزینه‌های متغیر متوسط
۱۴۷	هزینه متوسط
۱۴۷	هزینه نهایی
۱۴۸	رسم نمودار MC, AC, AVC, AFC و تفسیر آن
۱۴۹	هزینه‌های بلندمدت
۱۵۲	نکات کلیدی
۱۵۵	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل ششم
	فصل هفتم: بازارها
۱۶۱	تعریف بازار
۱۶۲	بازار رقابت کامل
۱۶۳	بازار رقابتی
۱۶۳	تعریف انحصار خالص
۱۶۳	تبعیض قیمت
۱۶۴	دامپینگ
۱۶۴	رقابت انحصاری
۱۶۴	انحصار چندجانبه خرید
۱۶۴	انحصار چندجانبه فروش
۱۶۵	تباری
۱۶۶	بازار چند قطبی
۱۶۸	نکات کلیدی
۱۷۰	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هفتم
۱۷۹	واژه‌نامه انگلیسی
	منابع

الهی، ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی و ای احدی که در ذات و صفات بی‌همتایی و ای خالق که راهنمایی و ای قادری که خدایی را سزایی، به ذات لایزال خود و به صفات با کمال خود و به عزت جلال خود و به عظمت جمال خود، جان ما را صفای خود ده، دل ما را هوای خود ده، چشم ما را ضیای خود ده و ما را آن ده که آن به.

یا رب تو مرا انابتی روزی کن
ز آن پیش که فارغ شوم از کار جهان
شایسته خویش طاعتی روزی کن
اندر دو جهان فراغتی روزی کن

مباحث این کتاب به طور کامل، کلیه سر فصل‌های دروس اقتصاد خرد رشته‌های اقتصاد، مدیریت و حسابداری را در بر می‌گیرد. هدف اصلی کتاب حاضر علاوه بر تأکید زیاد بر روی مفاهیم اساسی اقتصاد، این است که سعی شده است تا نظریات و مفاهیم جدید ارائه شده در اقتصاد خرد در قالب مسائل و سؤالات چهارگزینه‌ای مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. نکاتی چند در مورد این کتاب قابل ذکر است:

- ۱- این کتاب در هفت فصل تدوین شده است و در تمام فصل‌ها از یک روش تدریجی استفاده شده است؛ این روش گذشته از آنکه دانشجو را به تدریج با مباحث اقتصاد خرد آشنا می‌کند، او را قادر می‌سازد تا اثر هر یک از مباحث جدید را بر نتایج بدست آمده ارزیابی نماید.
- ۲- چون پاسخ سؤالات نیز در آخر هر فصل آمده است، بنابراین خواننده می‌تواند بر معلومات و اطلاعات و دقت و تیزبینی خود را در درس مربوطه آزمایش نماید.
- ۳- وجود پاسخ‌های چهارگزینه‌ای در این کتاب باعث می‌شود تا خواننده به دنبال تحقیق و بررسی بیشتری در رابطه با سؤال مزبور رفته و در نتیجه امکان مطالعه بیشتری را برای خود فراهم نماید.
- ۴- چون در طول کتاب از حروف اول پاره‌ای از کلمات انگلیسی استفاده شده است، در پایان کتاب کلمات به طور کامل همراه با معانی آن آورده شده است.
- ۵- در آماده‌سازی این کتاب افراد زیادی نقش داشته‌اند. جا دارد از مدیر اجرایی جناب آقای عمار یعقوبی‌زاده و سرکار خانم فهیمه حسینی و آقای هادی کجانی‌حصاری، ویراستاران این اثر، قدردانی نموده و همچنین از دانشجویان عزیزی که در طی ۱۱ سال گذشته در کلاس‌های درس اینجانب شرکت داشته و نکات مفیدی را به صورت سؤال مطرح کرده‌اند تشکر کنم. به مصداق فرمایش امیر مؤمنان علی علیه‌السلام که «هر کس به من حرفی آموخت، مرا بنده خویش ساخت» از کلیه اساتید بزرگواری که در دوران تحصیل از محضرشان بهره‌ها جستم، تشکر و قدردانی می‌نمایم. همچنین از همکاری صمیمانه همکاران محترم انتشارات هوشمند تدبیر کمال تشکر را می‌نمایم. در پایان سپاسگزارم از خانواده‌ام به‌ویژه همسر عزیزم که با تشویق و آرامشی که در من ایجاد کردند، توانستم با آسودگی خیال بر تألیف این اثر اهتمام لازم را داشته باشم.

با تمام سعی و تلاشی که برای هر چه مفیدتر بودن مطالب کتاب به عمل آمده است، با کمال تواضع اذعان دارم که خالی از خطا و اشتباه نمی‌باشد و برای رفع نقایص و کاستی‌های آن امید به یاری خوانندگان و اساتید محترم دارم.

محمد قجر

مؤلف و مدرس دانشگاه

مقدمه:

انسان با گذشت زمان، به این نکته پی برده است که هر چه دور اندیش تر باشد، نتیجه‌ای مطلوبتر از تلاش و کوشش امروز خود بدست خواهد آورد. بیشتر افراد تصور می‌کنند که دست یافتن به ثروت و موفقیت خود به خودی است. آنان باور کردند اگر بخت یاری کند روزی مشکلات آنها بر طرف می‌شود. بسیاری از افراد در این باورند که باید در انتظار نشست و دید که دست روزگار چه سرنوشتی را برایشان رقم می‌زند. معنای این اعتقاد این است که باید نشست و دید که آیا معجزه‌ای رخ خواهد داد یا خیر؟ به هر تقدیر، وضعیت زندگی به خودی خود تغییر نمی‌کند، باید دست به عمل زد، نتایج اقدامات را پیوسته سنجید و در وضعیت تحصیلی، افزایش حقوق و در نهایت دستیابی به ثروت و مکنت، کاری صورت داد. باید با تمام وجود طالب پیشرفت بود. میزان موفقیت هر فرد به میزان جدیت و پشتکاری است که از خود نشان می‌دهد. این دو کلمه را در ذهن خود بسازید: (۱) جدیت (۲) پایداری

آنچه را که با عشق و اشتیاق بخواهیم و در دستیابی به آن پا فشاری کنیم بی تردید به دست خواهیم آورد. روزی جوانی از استاد خود پرسید که چگونه می‌توان خردمند شد؟ استاد او را به کنار رودخانه‌ای برد و سرش را در آب فرو کرد، پس از چند لحظه جوان احساس خفگی کرد و به تکاپو افتاد؛ اما استاد همچنان او را نگه داشت. شاگرد بر تقلای خود افزود تا خود را از آن وضع برهاند. آنگاه استاد پرسید وقتی سرت در زیر آب بود چه آرزوی بزرگی داشتی؟ جوان ترسان و لرزان پاسخ داد. هوا هوا، برای اینکه نفس بکشم. بسیار خوب همین پاسخ سؤال تو بود. باید برای خردمندی هم همین قدر مشتاق باشی. کوتاه سخن آنکه برای کسب موفقیت و ثروت باید ۳ شرط اساسی را در نظر گرفت:

- (۱) باور کنید که می‌توانید توانمند باشید.

- (۲) بپذیرید که تا کاری را شروع نکنید تغییری در زندگی پدید نخواهد آمد.

- (۳) بگذارید شعله‌های آتش شور و اشتیاق جزء جزء وجودتان را در برگیرد و زبانه‌های آن به انرژی عضلانی تبدیل شود.

همانطور که گفتیم پیش‌نیاز هر موفقیتی ایمان است. باید خود را سزاوار کسب موفقیت و ثروت بدانید. در پایان باید بگویم که من آموختم که چگونه نگذارم مشکلات بر من چیره شود. اجازه نمی‌دادم که همه نگرانی‌ها با هم به ذهنم حمله کند و هنگام خوابیدن مشکلات آزاردهنده را به کلی کنار می‌نهادم. من می‌دانستم که اگر چنین نکنم صبح روز بعد نمی‌توانم شاداب و سر حال در سر کارم حاضر شوم. ذهن خود را همچون تخته سیاهی در نظر می‌گرفتم که پر از نوشته‌ها و پیام‌های ریز و درشت بود.

با تمرین فراوان به خود تلقین کردم که هر شب این تخته را پاک و تمیز کنم. اگر فکر ناصوابی به ذهنم راه می‌یافت پیش از آنکه مجال استقرار یابد آن را در ذهن پاک می‌کردم. بعضی از دوستان و اطرافیان از اینکه من ۱۲ تا ۱۴ ساعت در روز کار می‌کردم تعجب می‌کردند و همیشه از من سؤال می‌کردند که راز خستگی ناپذیری من چه چیزی است و جواب من فقط عشق به کار و ایمان به شغلم بود. همکاران گرامی و اساتید ارجمندی که این کتاب را جهت تدریس انتخاب نموده‌اند می‌توانند، برای تهیه نسخه‌ی پاورپوینت (PowerPoint) این کتاب با آدرس‌های الکترونیکی زیر مکاتبه نمایند.

Email: Ghajar.economic@yahoo.com

Email: Ghajar.economic@gmail.com

با تشکر

محمد قعجر

مؤلف و مدرس دانشگاه